

Podzemni svijet otoka Mljeta

Mljet underworld

Speleogalerija Kastav, prosinac 2008.

Nacionalni
park "Mljet"

Hrvatsko
biospeleološko
društvo

Otok Mljet poznat po svojoj blagoj klimi i prirodnim krasotama, omiljeno je turističko odredište. Raznolikost biljnog i životinjskog svijeta privukla je na ovaj otok mnoge prirodoslovce pa tako i istraživače špilja i špiljske faune. Prva istraživanja mljetskog podzemlja potaknuta su neobjašnjivim podzemnim detonacijama koje su započele 1822. godine, da bi nakon nekoliko godina iznenada i prestale. U namjeri da objasne ove pojave 1824. na Mljet dolaze bečki znanstvenici koji obilaze i neke špilje pa od tuda potječu prvi pisani podaci o mljetskom podzemlju.

Odisejeva špilja (foto: K. Miculinić)

Krajem 19. i početkom 20. st. dolaze prvi biospeleolozi koji u potrazi za zanimljivom i neistraženom špiljskom faunom obilaze desetak najpoznatijih špilja i jama na otoku. Ipak, sustavna speleološka i biospeleološka istraživanja započela su tek unazad desetak godina suradnjom Hrvatskog biospeleološkog društva i Javne ustanove Nacionalni park Mljet.

Galčanjak (foto: K. Miculinić)

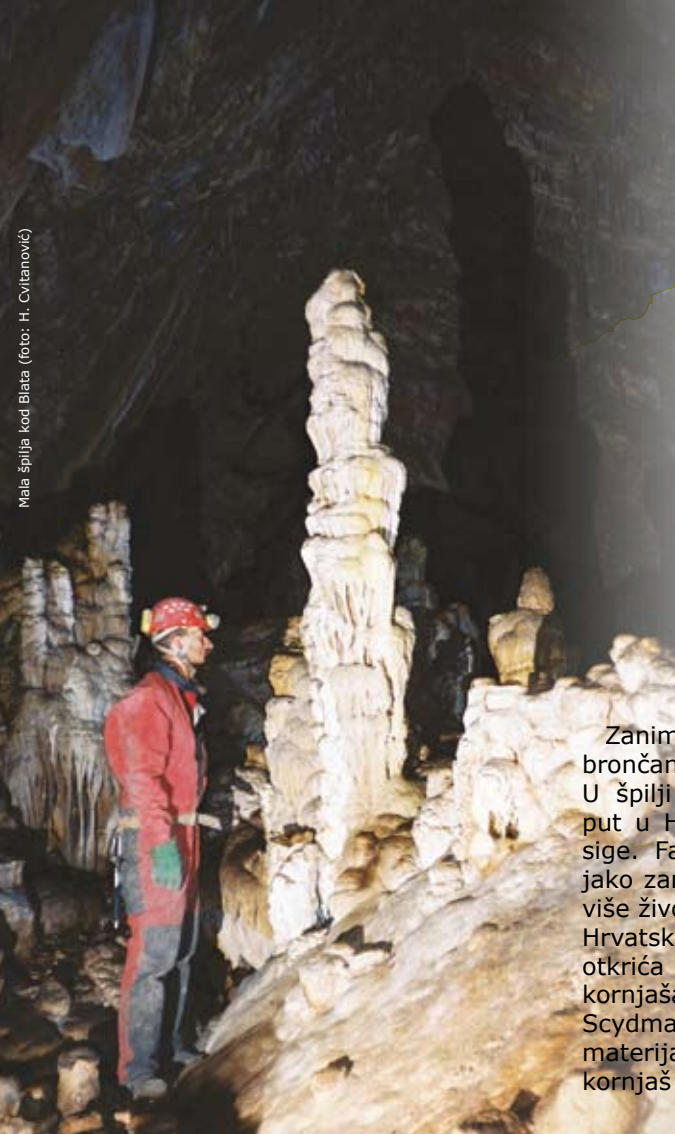
Galičnjak - sedrene sige (foto: M. Lukić)

Zahvaljujući razumijevanju uprave Nacionalnog parka istraživanja su provedena i izvan granica parka što je znatno upotpunilo speleološku kartu otoka.

Žrnava gama (foto: M. Pavlek)

Tijekom naših istraživanja 2007. i 2008. godine uspjeli smo istražiti ukupno 28 špilja i jama, većinom na kopnu, ali i nekoliko najpoznatijih morem potopljenih objekata. Svi su objekti topografski snimljeni te geološki, paleontološki i biospeleološki obrađeni. Snimljen je velik broj fotografija čiji je manji dio predstavljen na ovoj izložbi. Najdublja poznata jama otoka postala je Jama Međugrađen iznad Babinog Polja, duboka 102 m, a najduža špilja na otoku postala je špilja Galičnjak kod Okuklja duga 130 m.

Bryaxis krilei (foto: B. Jalčić)

Zanimljivi arheološki ostaci, pretežno iz bronzanog doba utvrđeni su u više špilja. U špilji Galičnjak pronađene su po prvi put u Hrvatskoj slabo poznate „sedrene” sige. Faunistička istraživanja donijela su jako zanimljive rezultate kao i pronalazak više životinjskih vrsta nepoznatih za faunu Hrvatske. Ipak, najznačajniji nalazi su otkrića za znanost novih vrsta podzemnih kornjaša iz porodica Staphylinidae i Scydmaenidae. Na temelju prikupljenog materijala već je opisana jedna nova vrsta, kornjaš krileova mrvica, *Bryaxis krilei*.

Jama Međugrađen

Veliki grad, Babino polje

0 10 m

Jama Međugrađen (foto: M. Pavlek)

Nažalost, nakon svih provedenih istraživanja nekolicina iz literature poznatih objekata još uvijek nije pronađena. Gusto mljetsko raslinje i dalje krije njihove otvore.

Rezultati istraživanja bit će prikazani u knjižici pod naslovom "Vodič kroz podzemlje otoka Mljeta" koja je trenutno u pripremi, a moći će se kupiti i u Speleogaleriji.

Blabella (foto: M. Lukić)

Speonesiotus gobanzi (foto: J. Bedek)

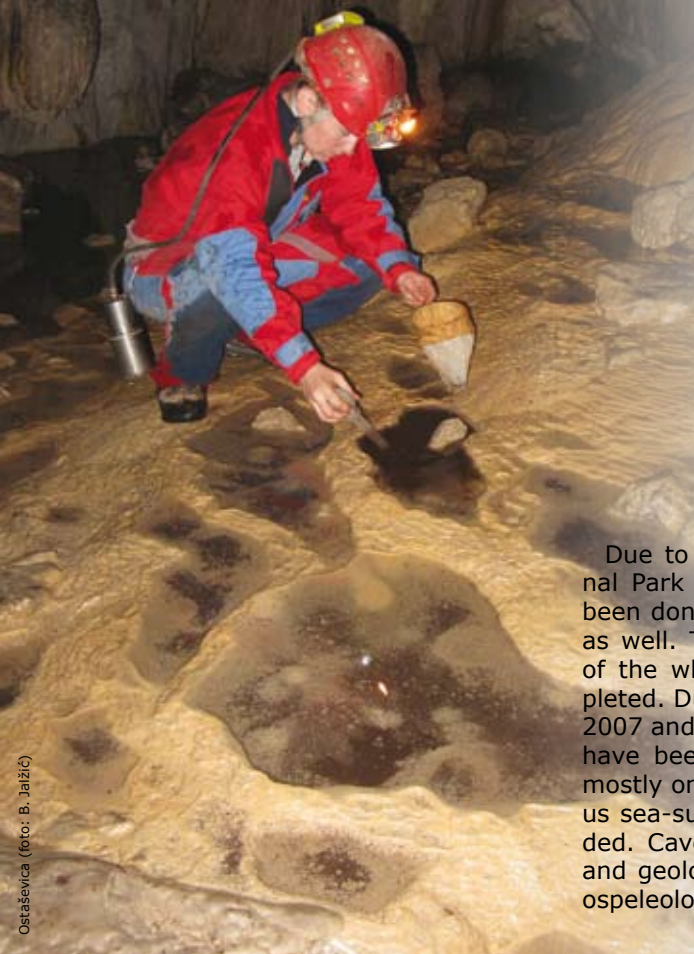

Male ponte jama (foto: B. Jalčić)

The island of Mljet, famous for its mild climate and natural beauties, is a popular tourist destination. The variety of flora and fauna has attracted and still attracts numerous biologists and cave researchers. The first explorations of Mljet underworld had been initiated by unexplainable subterranean detonations which started in the year 1822 and suddenly ended several years later.

In the year 1824, a group of scientists from Vienna arrived to Mljet with the intention to explain those phenomena. The first written information about the underground of Mljet derives from that time. At the turn of the 20th century the first biospeleologists came to the island. Searching for interesting and unexplored cave fauna they have visited about ten of the most famous caves and pits.

However, sustained speleological and biospeleological explorations started only ten years ago, through a cooperation of the Croatian Biospeleological Society and Public Institution of National Park Mljet.

Due to the understanding of the National Park management, explorations have been done outside of the park boundaries as well. Therefore, the speleological map of the whole island is considerably completed. During our explorations in the year 2007 and 2008 a total of 28 caves and pits have been explored. Research was done mostly on land with few of the most famous sea-sunken speleological objects included. Caves were topographically mapped and geologically, paleontologically and biospeleologically investigated.

Biskup špilja (foto: P. Kovač-Konrad)

Jama u šumi luvala Brejčljaka (foto: K. Miculinić)

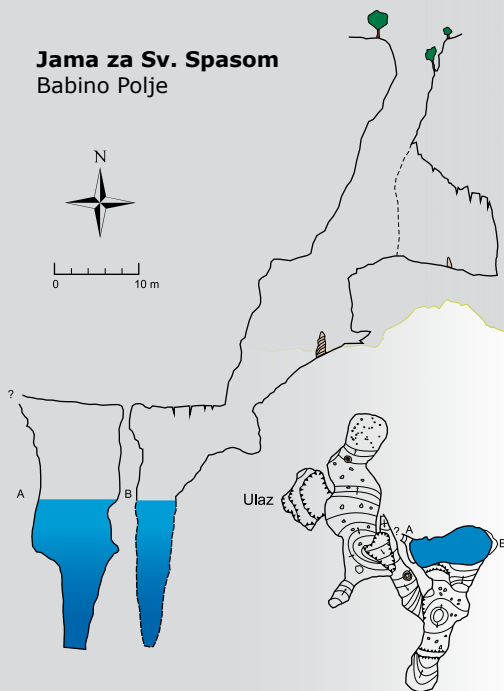
Numerous photos have been taken, smaller part of which is shown at this exhibition. Our explorations resulted in a revelation of the deepest pit on the island which is the Međugraden Pit above Babino Polje, 102 m deep. Currently, the longest cave on the island is Galičnjak Cave near Okuklje, 130 m long. Interesting archaeological remains, mostly from the Bronze Age have been found in several caves. In the Galičnjak Cave barely known calcareous tufa stalactites have been found for the first time in Croatia.

A. sp. (foto: M. Lukić)

Explorations of fauna gave very interesting results. Several animal species that were unknown to the fauna of Croatia were discovered. However, the most important finding was the discovery of new species of subterranean beetles from the families Staphylinidae and Scydmaenidae.

Jama za Sv. Spasom Babino Polje

Jama za Svetim Spasom (foto: B. Jalžić)

Based on the collected material, one new species has been already described, the beetle *Bryaxis krilei*.

Jama u šumi uvala Bjeajaka (foto: J. Bedek)

Unfortunately, after all explorations, some speleological objects known from the literature could not be found. Bushy vegetation on Mljet still hides their entrances. Results of the research will be presented in the booklet "Guide-book through the Mljet underworld" which is in preparation at the moment. It will be possible to buy it in the Speleogallery.

Autori se žele zahvaliti svima koji su nam pomogli u provedbi projekta

U terenskim istraživanjima sudjelovali su: Petra Bregović, Hrvoje Cvitanović, Vedran Jalžić, Petra Kovač-Konrad i Predrag Rade. U kabinetskom radu: Peter Fenda, Peter Hlavač, Fanica Kljaković Gašpić, Sanja Gottstein, Ana Komerički, Frano Kršinić, Iva Mihoci, Vesna Štamol i Ivna Vukšić. Zahvalnost dugujemo i Javnoj upravi Nacionalnog parka Mljet, posebno Osvinu Pečaru, Jakovu Nodilu i Damjanu Aljinoviću na pruženoj potpori i uspješnoj suradnji.

Male ponte jama (foto: H. Cvitanović)

Authors take this opportunity to thank all persons for their assistance in the realization of this project

The following persons have participated in field explorations: Petra Bregović, Hrvoje Cvitanović, Vedran Jalžić, Petra Kovač Konrad and Predrag Rade. In laboratory work: Peter Fenda, Peter Hlavač, Fanica Kljaković Gašpić, Sanja Gottstein, Ana Komerički, Frano Kršinić, Iva Mihoci, Vesna Štamol and Ivna Vukšić. We are very thankful to the Public Institution National Park Mljet, especially to Osvin Pečar, Jakov Nodilo and Damjan Aljinović for rendered assistance and successful cooperation.

Organizator izložbe: S.U. Estavela
i Hrvatsko biospeleološko društvo

Autori izložbe: Helena Bilandžija,
Branko Jalžić, Jana Bedek, Tvrtko Dražina,
Marko Lukić, Kazimir Miculinić, Martina Pavlek,
Domagoj Perkić

Realizacija: Letricija Linardić,
Andrija Rubinić, Dalibor Reš, Maja Sulić

Grafička priprema: Maja Sulić

Za organizirane skupine
mogući su posjeti i izvan
radnog vremena uz prethodnu
najavu na telefon

095 90 39 250 Dalibor Reš

dalibor.res@ri.t-com.hr

Autori fotografija: Jana Bedek,
Helena Bilandžija, Hrvoje Cvitanović,
Branko Jalžić, Marko Lukić, Kazimir Miculinić,
Martina Pavlek, Petra Kovač-Konrad

Tisak: Kerschoffset Zagreb d.o.o.

**Izložba je postavljena uz financijsku pomoć
Javne ustanove Nacionalni park Pljet**

naslovna str.: Ostaševica (foto: K. Miculinić);
stražnja str.: Žarnava garma (foto: K. Miculinić)